

Jouw lievelingsgerecht vóór 1492

Aardrijkskunde en geschiedenis

Tijdvak 5 Tijd van ontdekkers en hervormers
Kenmerkend aspect Het begin van de Europese overzeese expansie.

Deze opdracht dekt de begrippen *globalisering, tijdruimtecompressie, cultuur, cultuurdiffusie, cultuurgebieden, identiteit* en het leerdoel *de geschiedenis van tijdruimtecompressie en mondialisering en de rol die hegemoniale staten daarin hebben gespeeld.*

Inleiding

In de decennia nadat Christoffel Columbus in 1492 in Amerika landde, waagden verschillende Europese ontdekkers de oversteek. Tijdens deze ontdekkingsreizen werden scheepsvrachten vol producten van de *Oude Wereld* (Afrika, Azië en Europa) naar de *Nieuwe Wereld* (Noord- en Zuid-Amerika) vervoerd en vice versa. De uitwisseling van organismen tijdens deze gebeurtenissen wordt de Columbiaanse Uitwisseling genoemd. Historicus Albert W. Crosby muntte deze term in zijn boek 'The Columbian Exchange' (1972). Het werk is een voorbeeld van ecologische geschiedenis, een multidisciplinair vakgebied dat geïnteresseerd is in de ontwikkelingen in de relatie tussen mens en natuur.

Diverse groepen maakten de oversteek over de Atlantische Oceaan: Europeanen die koloniën stichtten in de Nieuwe Wereld, maar ook Afrikanen die tot slavernij gedwongen werden op plantages in diezelfde koloniën. Daarnaast werden dieren en planten van oost naar west en van west naar oost verscheept. Uiteindelijk leidde de Columbiaanse Uitwisseling tot grotere homogeniteit in soorten aan weerszijden van de oceaan: de biodiversiteit van beide werelden zou meer op elkaar gaan lijken. In één opzicht was de uitwisseling echter behoorlijk asymmetrisch en dat was de verspreiding van ziekteverwekkende microben: miljoenen Indianen stierven aan de pokken, koorts of pest.

In de onderstaande opdracht ga jij zelf uitzoeken hoe de Columbiaanse Uitwisseling voor jouw eigen leven eveneens concrete gevolgen heeft en hoe toenemende tijdruimtecompressie nog altijd een belangrijke factor is in de eenentwintigste eeuw.

Opdrachten

In deze opdrachten ga jij uitzoeken of jouw lievelingsgerecht maakbaar is met ingrediënten die vóór 1492 in de Oude Wereld bekend waren.

1. Bepaal eerst wat jouw lievelingsgerecht is: wat eet jij graag? Kies bij voorkeur iets met diverse ingrediënten.
2. Hoort jouw lievelingsgerecht thuis in een bepaalde keuken? Uit welk land, cultuurgebied of werelddeel komt jouw gerecht?
3. Maak een boodschappenlijstje met daarin alle ingrediënten die nodig zijn om jouw lievelingsgerecht te maken.
4. Bepaal per ingrediënt of deze beschikbaar was in de Oude Wereld vóór 1492. Noteer per ingrediënt of deze uit de Oude (Europa) of Nieuwe Wereld (Amerika) kwam. Maak hierbij gebruik van je lesboek, je eigen kennis of het internet.
5. Welke ingrediënten werden al traditioneel verbouwd in het gebied waar jouw lievelingsgerecht vandaan komt? Welke klimaatfactoren maken deze regio geschikt voor deze ingrediënten?
6. Was jouw gerecht maakbaar? Wat zegt dit over de schaal van de Columbianse Uitwisseling: hoe groot zou jij zeggen dat de impact van deze gebeurtenis is?
7. Stel dat je jouw lievelingsgerecht vandaag maakt: waar komen jouw ingrediënten nu vandaan? Waarom is het nu bijvoorbeeld gunstiger om producten uit andere klimaatzones te halen? Hoe leidt dit tot regionale specialisatie?